

24/7/2026

הספד לדניאל, 20 שנים לנפילתו

יש המאמינים שדניאל בשמיים,
אולי אפילו מסתכל עלינו כאן למטה.
הלוואי שהם צודקים.
לאנשים רציונליים כמוני, זה לא ממש מדבר.
לא שמיים ולא תפילות.

בפעם האחרונה, שדיברתי כאן באזכרה לדניאל, היה זה במלאת
ארבע שנים לנופלו.
התרעמתי אז על היעדר הרחמים נוכח תפילת "אל מלא רחמים".
קבלתי על היעדר הרחמים על דניאל,
על היעדר הרחמים על אוהביו והיעדר הרחמים על אהוביו.
התרעמתי כי צרור החיים זה כאן בינינו, מעל לאדמה,
ולא "בסתר כנפיו" של אף אחד, אפילו אם קוראים לו אלוהים.

והיום?
היום, התרעומת שלי רק הולכת וגוברת.
האם בכל אזכרה אנחנו מתפללים שהאל הרחום יסתיר אותו
לעולמים?
מפני מי רוצים להסתיר אותו?
אולי, בכלל, רוצים להסתיר משהו ממנו, ולא אותו?

והשנים חולפות, וכבר 20 שנה בלעדיו.
החיים לא נעצרו.
והחיטה צומחת שוב ושוב.
הסבא והסבתא האוהבים, מנק וסטלה, ביכו את אובדנו עד
שהאל מלא הרחמים אסף גם אותם אליו.

דניאל נפל בפאתי הכפר 'מִרְפָּה' בקרבת היישובים משגב עם
ומרגליות. המקום זכור לי היטב מהשירות הסדיר שלי עוד
בתקופת טרום מלחמות לבנון הרבות. את כפר זה, כמו את עוד
עשרות כפרים, ששמותיהם מוזכרים חדשות לבקרים בתקשורת,
הפצצנו בכמויות תחמושת למכביר. אמרו לנו, ובתמימותנו
האמנו, שמשם לא יירו עוד עלינו.

והינה, אותם שמות ממש חזרו ללקסיקון במלחמת לבנון הראשונה, ולאחר מכן בשנייה, ובשנתיים האחרונות שוב ושוב. וגם הביטויים חוזרים שוב ושוב - "בואו נראה להם", או "פעם אחת ולתמיד", ללא תוחלת וללא חזון.

'הנהגה חלולה' כינה זאת גרוסמן בימיו של ראש ממשלה אחר, וזו הייתה עוד 'מחמאה גדולה' בהשוואה לימינו, שבהם אותו 'אל מלא רחמים', אוסף אליו אלפים, ומותיר עשרות אלפים מבני ובנות עמו הנבחר פצועים, כואבים ושכולים.

ובחזרה לדניאל. לאחר לכתו, נחשפנו כולנו לסיפורים הרבים עליו, ולמדנו להכיר טוב יותר מי היה דניאל, מה היו יכולותיו, סגנונו, ערכיו ומקצועיותו בצבא. הסתלקותו גם הביאה לציפוף שורות וללכידות במספר רבדים - בינינו, כל קבוצת הנו"שים, קבוצת החיפאים 'האמיתיים', ואף, נדמה לי, במשפחתו הגרעינית והמורחבת. מדהים כיצד גם לאחר לכתו ממשיך דניאל המת לחבר בין אנשים.

אל דניאל מצטרפים כמעט מדי יום פרחים נוספים, ואנחנו, מקבלים בהכנעה ואפילו בייאוש הולך וגובר ובתסכול רב את המדינה הסף־דיקטטורית שהולכת ומתהווה לנגד עינינו. מאידך, דווקא אובדן כל הבלמים נוטע בי תקווה להתעוררות רבתי של העם, שיקום על מנהיגיו.

אני מקווה להספיק לזכות ולראות זאת.

ואם לא, ואם איפרד מכם לפני כן, ארשה לעצמי רגע להפליג מן הרציונליות, ולאמץ את הדמיון שלפיו דניאל מסתכל עלינו מן השמיים, כי אז אולי צפוי לי רגע מתוק ומרתק, שבו איפגש איתו שם, בשמיים.

וכך נשב, דניאל ואני, על הספסל האחורי עם עיתון ספורט. סטלה ומנק יחבקו אותו, ויחד נספר לו על המשפחה הנפלאה והחזקה שלו, שבחרה בחיים, ושהוא כבר 20 שנה מתבונן בה בגאווה מבעד לענן.